

บทที่ 4

การเปรียบเทียบกฎหมายการลงทุนระหว่างราชอาณาจักรไทย กับสาธารณรัฐประชาชนจีน

การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติย่อมมีความสำคัญต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศทั้งของไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนต่างก็ได้ให้ความสำคัญที่จะส่งเสริมให้นักลงทุนต่างชาติได้เข้ามาลงทุนในประเทศ จึงมีกฎหมายว่าด้วยการลงทุนที่มีบทบัญญัติจูงใจให้นักลงทุนต่างชาติได้พิจารณาตัดสินใจโดยกฎหมายได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นหลักเกณฑ์ ซึ่งในการวิเคราะห์จึงได้ใช้การเปรียบเทียบกฎหมายว่าด้วยการลงทุนระหว่างกฎหมายของราชอาณาจักรไทย กับสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 การเปรียบเทียบหน่วยงานกำกับดูแลระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

4.1.1 หน่วยงานส่งเสริมการลงทุน

หน่วยงานส่งเสริมการลงทุนก็คือหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ชักชวนให้ชาวต่างชาตินำมาลงทุนในประเทศซึ่งทั้งประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนต่างก็มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการลงทุน ดังนี้

1) **ราชอาณาจักรไทย** มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนคือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ขึ้นตรงต่อสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่

(1) ส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

(2) ส่งเสริมกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีการประหยัดพลังงาน

(3) ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของการลงทุน (Cluster) ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่มูลค่า

(4) ส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เสริมสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่น เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และ

(5) ส่งเสริมการลงทุนของไทยในต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทย และเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลก

2) **สาธารณรัฐประชาชนจีน** มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการลงทุน คือคณะกรรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (China Council for the Promotion of International Trade) หรือ CCPIT เป็นองค์กรจัดตั้งขึ้นโดยคำสั่งสรรคจากผู้ชำนาญการการค้าระหว่างประเทศ ตามกฎหมาย มีฐานะเทียบเท่าระดับกระทรวง มีหน้าที่

(1) ส่งเสริมและพัฒนากิจการการลงทุนระหว่างประเทศกับนานาประเทศทุกระดับภูมิภาคและทั่วโลกตามจารีตประเพณีสากล

(2) ส่งเสริมกิจกรรมความร่วมมือด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจและกระชับมิตรภาพกับทุกประเทศ เริ่มก่อตั้งเมื่อ ค.ศ. 1952 (พ.ศ. 2496) หลังสถาปนาประเทศได้ 3 ปี ใน ค.ศ. 1995 (พ.ศ. 2539) ได้ก่อตั้งหอการค้าจีนระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นองค์กรควบคุมโดย CCPIT ปัจจุบันนี้ได้ครอบคลุมกระบวนการดำเนินการธุรกิจทั้งหมด รวมถึงการให้คำปรึกษา การฝึกอบรม การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การระงับข้อพิพาทฯลฯ ซึ่ง CCPIT กำลังยกระดับในเวทีโลก

4.1.2 การกำกับควบคุมการลงทุนชาวต่างชาติ

1) **ราชอาณาจักรไทย** มีหน่วยงานที่นักลงทุนชาวต่างชาติต้องยื่นเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อขอบัตรส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เมื่อผู้ลงทุนได้ผ่านการตรวจสอบถูกต้องตามคุณสมบัติแล้ว ก็จะได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะเข้ามาควบคุมตลอดเวลาที่บัตรส่งเสริมมีผลอยู่ ส่วนการจดทะเบียนตั้งบริษัทต้องดำเนินการต่อสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนและบริษัท กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ นอกจากนี้ ยังมีกรมสรรพากรที่เกี่ยวกับการยื่นเสียภาษี อีกทั้งมีหน่วยงานฝ่ายปกครองและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการ

2) **สาธารณรัฐประชาชนจีน** นักลงทุนชาวต่างชาติต้องยื่นขอการส่งเสริมการลงทุนจากหน่วยงานตรวจสอบการลงทุนระดับมณฑลที่กิจการตั้งอยู่ และขอจดทะเบียนบริษัทกับหน่วยงานควบคุมการจดทะเบียน กระทรวงพาณิชย์ นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานสรรพากรที่เกี่ยวกับการยื่นเสียภาษี อีกทั้งมีฝ่ายปกครองและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการ

4.1.3 มาตรการการระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการลงทุน

ในราชอาณาจักรไทย มาตรการการระงับข้อพิพาท ได้แก่การให้ความคุ้มครองผู้ลงทุนจากต่างประเทศ โดยการสร้างกลไกระงับข้อพิพาท (dispute settlement) ที่ให้อำนาจผู้ลงทุนที่เป็นบุคคล (private individual) หรือนิติบุคคล (juridical person) สามารถฟ้องร้องเรียก ค่าเสียหายจากรัฐผู้รับการลงทุน (state) โดยตรงภายใต้กระบวนการอนุญาโตตุลาการ ซึ่งนับเป็นนวัตกรรม ของพันธกรณี

ความตกลงส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน ซึ่งเดิมที่เป็นเพียงการใช้กลไกระงับข้อพิพาท ระหว่างรัฐต่อรัฐเท่านั้น กระบวนการอนุญาโตตุลาการภายใต้ความตกลงการค้าระหว่างประเทศถือเป็นกระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐและเอกชน หรือระหว่างเอกชนต่อเอกชน อนุญาโตตุลาการมีบทบาทสำคัญ และเป็น หัวใจของการคุ้มครองการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งเป็นหลักประกันสำหรับนักลงทุน ในกรณีที่เกิดข้อพิพาทขึ้น กระบวนการระงับข้อพิพาทจะมีความรวดเร็ว ตอบสนองต่อความต้องการของนักลงทุน โดยไม่จำเป็นต้องผ่านกระบวนการยุติธรรมภายในประเทศ การระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการจะเป็นที่นิยมของคู่กรณีมากยิ่งขึ้น แต่จะต้องใช้เวลาในการเผยแพร่และให้ความรู้กับประชาชนให้มากขึ้น¹

สาธารณรัฐประชาชนจีนได้พัฒนาการระงับข้อพิพาทได้อย่างรวดเร็วมาก คู่กรณีนิยมใช้อนุญาโตตุลาการในการระงับข้อพิพาทโดยใช้แนวคิดการสื่อสารผ่านโครงข่ายในการพัฒนากระบวนการอนุญาโตตุลาการ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาได้เปิดตัวชุดแผนปฏิรูปในพื้นที่ของการระงับข้อพิพาทด้านการลงทุน โดยคณะกรรมการอนุญาโตตุลาการการค้าระหว่างประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีน (CIETAC) ได้ประกาศใช้ “คณะกรรมการอนุญาโตตุลาการการค้าระหว่างประเทศของจีน – กฎอนุญาโตตุลาการด้านการลงทุนระหว่างประเทศ” ซึ่งคณะกรรมการกลางเป็นจุดสำคัญชี้ให้เห็นว่ากฎเกณฑ์ดังกล่าวช่วยเติมเต็มช่องว่างในด้านกฎอนุญาโตตุลาการการลงทุนเชิงพาณิชย์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมแนวทางปฏิบัติของอนุญาโตตุลาการการลงทุนระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ดี หน่วยงานอนุญาโตตุลาการของราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนร่วมมือกัน โดยข้อพิพาท ข้อขัดแย้ง หรือข้อเรียกร้องใดที่เกิดขึ้น รวมทั้งปัญหาการผิดสัญญา การเลิกสัญญา หรือความสมบูรณ์ของสัญญา สามารถเสนอต่อศูนย์ระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ ไทย-จีน (TCIAC) เพื่อดำเนินการอนุญาโตตุลาการภายใต้การบริหารคดีของ TCIAC ตามข้อบังคับอนุญาโตตุลาการที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะเสนอข้อพิพาท ที่นั่งในทางกฎหมายของอนุญาโตตุลาการ (seat of arbitration) ได้แก่กรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรไทย ภาษาที่จะมีการใช้กระบวนการอนุญาโตตุลาการได้แก่ภาษาอังกฤษ

¹ จักรกฤษณ์ ครอบพจน์ และ จิราพร ลิ้มปานานนท์. (2558). *กลไกระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนกับรัฐ*. หน้า 5. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://ihppthaigov.net/DB/publication/attachresearch/363/chapter1.pdf>. [2564, 17 กรกฎาคม].

4.1.4 การระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการลงทุน

1) ราชอาณาจักรไทย ในกรณีที่มีข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศ จะมีข้อตกลงร่วมกันว่าให้ใช้อินญาโตตุลาการ หรือ อาจนำคดีขึ้นสู่ศาลยุติธรรมได้ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนไม่เข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องการระงับข้อพิพาท

2) สาธารณรัฐประชาชนจีน สามารถระงับข้อพิพาทการลงทุนชาวต่างชาติได้ ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้อินญาโตตุลาการ โดยมีคณะกรรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (China Council for the Promotion of International Trade) หรือ CCPIT เป็นผู้นำในเรื่องอินญาโตตุลาการ หรือ อาจนำคดีขึ้นสู่ศาลประชาชนในพื้นที่ที่มีเขตอำนาจ

4.1.5 การระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

1) ราชอาณาจักรไทย ถ้ามีคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาทั้งคดีลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ก็สามารถนำคดีฟ้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ซึ่งมีเขตอำนาจครอบคลุมท้องที่ 6 จังหวัดคือ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม นนทบุรีและปทุมธานี สำหรับศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศส่วนภูมิภาค สามารถยื่นต่อศาลจังหวัดที่ราชอาณาจักรที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ หรือเขตอำนาจศาลที่มีมูลคดีเกิดหรือคดีอาญาที่โจทก์มีภูมิลำเนาอยู่²

2) สาธารณรัฐประชาชนจีน มีศาลทรัพย์สินทางปัญญา จัดตั้งที่กรุงปักกิ่งเป็นศาลแรก เมื่อ ค.ศ. 2014 และในปีเดียวกันก็ได้ตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาที่นครเซี่ยงไฮ้และกวางเจา และกำลังจะพัฒนาให้เป็นศาลไมโคร (Micro Court) โดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเชื่อมโยงระบบเครือข่ายทั่วประเทศในการดำเนินกระบวนการคดีทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลา ศาลทรัพย์สินทางปัญญาจะพิจารณาข้อพิพาทเรื่องลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า ซึ่งนับเป็นความก้าวล้ำด้านนวัตกรรมใหม่ ฉะนั้น ถ้ากิจการลงทุนจากชาวต่างชาติเมื่อมีคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ก็ต้องนำคดีฟ้องยังศาลทรัพย์สินทางปัญญาในเขตอำนาจศาล³

² ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง. (2564). *การระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอินญาโตตุลาการ และการไกล่เกลี่ยในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง*. (ออนไลน์)เข้าถึงได้จาก: <https://ipitc.coj.go.th/th/content/category/detail/id/10379/iid/192810>. [2564, 17 มกราคม].

³ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง. (2564). *การระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอินญาโตตุลาการ และการไกล่เกลี่ยในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง*. (ออนไลน์)เข้าถึงได้จาก: <https://ipitc.coj.go.th/th/content/category/detail/id/10379/iid/192810>. [2564, 17 มกราคม].

4.2 มาตรการส่งเสริมการลงทุนของสาธารณรัฐประชาชนจีน

เนื่องจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่เคยมีการปกครองระบอบคอมมิวนิสต์ที่ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนทำการค้าระหว่างประเทศซึ่งจะต้องดำเนินการโดยภาครัฐ และเมื่อมีการปรับเปลี่ยนการปกครองเป็นระบอบสาธารณรัฐประชาชนที่มีนโยบายเปิดประเทศทำให้การค้าระหว่างประเทศมีเสรีมากขึ้น ประกอบกับจีนต้องการจะให้ประเทศมีการค้าระหว่างประเทศที่เป็นที่ยอมรับในต่างประเทศทั่วโลกจึงได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกการค้าโลกจึงต้องปฏิบัติตามกฎขององค์การการค้าโลกประกอบกับการได้รับแรงกดดันจากสหรัฐอเมริกาและกลุ่มประเทศพันธมิตรที่ยังกีดกันการปกครองของประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาที่เป็นประเทศมหาอำนาจ และมีอิทธิพลในการชักนำประเทศพันธมิตรให้คล้อยตาม โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในประชาคมยุโรป ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย ฯลฯ ที่มักจะร่วมกันกล่าวหาว่าสาธารณรัฐประชาชนจีนไม่ปฏิบัติตามความตกลงว่าด้วยการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ แรงกดดันนี้เองที่ส่งผลให้จีนต้องปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การค้าและการลงทุนใหม่เพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้น จึงทำให้จีนได้จัดทำกฎหมายว่าด้วยการลงทุนของต่างชาติใหม่

4.2.1 ข้อตกลงองค์การการค้าโลก

การที่สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นภาคีองค์การการค้าโลก จึงต้องปฏิบัติตามข้อตกลงองค์การการค้าโลก ในสาระสำคัญ ดังนี้

1) การเปิดตลาด สินค้าประมงให้ลดภาษีศุลกากร ห้ามเก็บค่าธรรมเนียม สินค้าเกษตร ยกเลิกห้ามนำเข้าเปลี่ยนเป็นใช้มาตรการศุลกากร ให้ลดภาษีศุลกากร ลดการอุดหนุน สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มให้เปิดเสรี ยกเลิกการจำกัดการนำเข้า

2) กฎระเบียบการค้า เช่น การใช้มาตรการสุขอนามัย สุขอนามัยพืช การตอบโต้การทุ่มตลาด การตอบโต้การอุดหนุน เรื่องใหม่ๆ ได้แก่ ทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (TRIPS) คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร สำหรับค่าบริการ ก็มีหลักการไม่เลือกปฏิบัติ

3) มาตรการการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้า (TRIMS) กำหนดหลักการสำคัญ คือ ทุกประเทศต้องยกเลิกมาตรการการลงทุนที่มีผลเท่ากับการกีดกันการนำเข้า โดยประเทศพัฒนาแล้วต้องยกเลิกใน 2 ปี ประเทศกำลังพัฒนาใน 5 ปี มาตรการเหล่านั้น ได้แก่ มาตรการกำหนดให้ในประเทศในการผลิตสินค้า (Local content requirement) ไม่ว่าข้อกำหนดนั้นจะเป็นข้อบังคับหรือเงื่อนไขต่อการที่ผู้ผลิตภายในจะได้รับสิทธิพิเศษใด ๆ ก็ตาม เช่น สิทธิพิเศษยกเว้นไม่เสียภาษีตามนโยบายส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น

4.2.2 ข้อตกลงการลงทุนอาเซียน- จีน

การที่สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นภาคีความตกลงการลงทุนอาเซียน- จีน (ASEAN – China Investment) จึงต้องปฏิบัติตามข้อตกลงการลงทุนอาเซียน- จีน ในสาระสำคัญ ดังนี้

ข้อ 1 ...

ข้อ 4 การปฏิบัติเยี่ยงตนชาติ

ข้อ 5 การปฏิบัติเยี่ยงตนชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง

ข้อ ...

ข้อ 8 การเวนคืน

ข้อ 9 การชดเชยต่อความสูญเสีย

ข้อ 10 การโอนเงินและการส่งกลับกำไร

ข้อ ...

ข้อ 19 ความโปร่งใส

ข้อ ...

ข้อ 21 การอำนวยความสะดวกทางการลงทุน

4.2.3 ข้อตกลงการหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นภาคีความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans- Pacific Partnership – CPTPP) ซึ่งมีข้อตกลงสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนที่เห็นได้ชัดและต้องปฏิบัติตามคือ

ข้อ 9.17 มีกฎเกณฑ์ด้านการเปิดเสรี การส่งเสริมและอำนวยความสะดวกด้านการลงทุนที่มีมาตรฐานสูง เช่น สิทธิพหุทุกประเภท สาขา และผู้มีถิ่นพำนักถาวร การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง

ข้อ 9.27 ความคุ้มครองการลงทุนในอีกประเทศภาคีบนพื้นฐานของหลักปฏิบัติสากล รวมทั้งการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐและเอกชน โดยเปิดโอกาสให้สามารถใช้กระบวนการอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศเป็นทางเลือกหนึ่งในการระงับข้อพิพาท

จากข้อตกลงเหล่านี้เมื่อพิจารณากฎหมายการลงทุนชาวต่างชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีนฉบับใหม่จะพบว่ามี การนำเอาข้อตกลงไปตราไว้ในกฎหมายว่าด้วยการลงทุนของต่างชาติฉบับใหม่ เช่น

มาตรา 4 รัฐดำเนินการตามระบบปฏิบัติอนุญาตให้คนชาติก่อนเข้าถึงและควบคุมรายการเชิงลบสำหรับการลงทุนต่างชาติ

การปฏิบัติอนุญาตให้คนชาติก่อนเข้าถึงตามมาตรา 4 หมายถึงการปฏิบัติต่อนักลงทุนต่างชาติ และการลงทุนของชาวต่างชาติในขั้นตอนของการเข้าถึงการลงทุน โดยไม่น้อยกว่าของนักลงทุนภายในประเทศ

มาตรานี้แสดงถึงการนำเอาหลักเกณฑ์ของข้อตกลงมาตราไว้ในกฎหมาย ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (NT) และหลักได้รับปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) ข้อ 9 การชดเชยต่อความสูญเสีย ข้อ 10 ซึ่งเป็นความตกลงที่กำหนดไว้ในองค์การการค้าโลกตามหลักไม่เลือกปฏิบัติ (NT, MFN)

ความตกลงการลงทุนอาเซียน- จีน (ASEAN – China Investment) ข้อ 4 การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ข้อ 5 การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง

ความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก” (CPTPP) ข้อ 9.17 มีกฎเกณฑ์ด้านการเปิดเสรี การส่งเสริมและอำนวยความสะดวกด้านการลงทุนที่มีมาตรฐานสูง เช่น สิทธิทรัพย์สินทุกประเภท สาขา และผู้มีถิ่นพำนักถาวร การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง

มาตรา 20 รัฐไม่กำหนดให้มีการเวนคืนการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติภายใต้สถานการณ์พิเศษ รัฐอาจเวนคืนหรือขอจากการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติตามกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สาธารณะ การเวนคืนและการขอใช้จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายและจะได้รับ ค่าชดเชยที่เหมาะสมและเป็นธรรมในเวลาที่เหมาะสม

บทบัญญัติมาตรานี้แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติตามความตกลงการลงทุนอาเซียน- จีน (ASEAN – China Investment) ข้อ 8 การเวนคืน และข้อ 9 การชดเชยต่อความสูญเสีย

มาตรา 21 เงินลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในจีน อาทิผลกำไร กำไรจากการลงทุน และอื่น ๆ สามารถนำเงินตราเข้าและออกได้อย่างเสรี

บทบัญญัติมาตรานี้เป็นการปฏิบัติตามความตกลงการลงทุนอาเซียน- จีน (ASEAN – China Investment) ข้อ 10 การโอนเงินและการส่งกลับกำไร

มาตรา 39 เจ้าหน้าที่หน่วยงานการปกครองที่ใช้อำนาจในทางมิชอบ ละเลยหน้าที่ มีส่วนร่วมในการทุจริตต่อหน้าที่ เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวในการส่งเสริมคุ้มครองและการจัดการการลงทุนจะต้องถูกลงโทษตามกฎหมาย ถือเป็นอาชญากรรมต้องรับผิดชอบทางอาญา

บทบัญญัติมาตรานี้เป็นการปฏิบัติตามความตกลงการลงทุนอาเซียน- จีน (ASEAN – China Investment) ข้อ 19 ความโปร่งใสและความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก” (CPTPP) ข้อ 26 ความโปร่งใสและการต่อต้านคอร์รัปชัน

จากบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการลงทุนของคนต่างชาติดังกล่าวมานี้ เป็นการชี้ให้เห็นได้ว่า สาธารณรัฐประชาชนจีน ยอมรับหลักเกณฑ์ที่เป็นข้อตกลงในทางการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากการเข้าเป็นภาคีองค์การการค้าเหล่านั้นจึงต้องปฏิบัติตามด้วยเหตุผล คือ

- 1) ได้รับความกดดันจากนักลงทุนต่างชาติฝ่ายสหรัฐอเมริกาและกลุ่มประเทศพันธมิตร
- 2) หลังจากเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ก็จำเป็นต้องปฏิบัติตาม
- 3) สาธารณรัฐประชาชนจีนได้ร่วมเป็นภาคีในความตกลงต่างประเทศ ก็ต้องปฏิบัติตาม
- 4) กฎหมายการลงทุนได้ผ่านการพัฒนาเพื่อก้าวถึงมาตรฐานระดับสากลมากขึ้น
- 5) การเป็นผู้นำในการลงทุนสาธารณูปโภคระดับชาติ เช่น โครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง รัฐจำเป็นต้องมีกฎหมายการลงทุนที่ทันสมัยและเหมาะสมกับยุคโลกาภิวัตน์จึงจะสร้างความเชื่อมั่นให้กับประเทศคู่สัญญา

4.3 การเปรียบเทียบข้อจำกัดการลงทุนของประเทศไทย กับสาธารณรัฐประชาชนจีน

กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมลงทุนทั้งของไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน มีหลักการและเหตุผลเหมือนกันคือมุ่งส่งเสริมและจูงใจให้ต่างชาติเข้าไปลงทุนในประเทศ โดยมีมาตรการส่งเสริมดังได้กล่าวมาแล้ว แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายของทั้ง 2 ประเทศก็มีข้อกำหนดที่เป็นข้อจำกัดการลงทุนที่ไม่สามารถจะทำได้ แต่ก็ยินยอมให้ผู้ลงทุนที่ต้องการลงทุนจะต้องขอให้หน่วยงานพิจารณาผ่อนผันโดยใช้ระบบอนุญาตเป็นพิเศษ สำหรับประเภทการลงทุนที่เป็นข้อจำกัด ประกอบด้วย

4.3.1 การเกษตร การป่าไม้ การปศุสัตว์ การประมง

สาธารณรัฐประชาชนจีน จำกัดการคัดเลือก ปรับปรุงพันธุ์ข้าวสาลีใหม่และการผลิตเมล็ดพันธุ์ ปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ใหม่และการผลิตเมล็ดพันธุ์ เป็นพันธุ์มีค่าสูง หายาก และมีเอกลักษณ์เฉพาะในประเทศจีน รวมทั้งยินดีเยี่ยมในการเพาะปลูก การปศุสัตว์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (การคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์พืชตัดแปลงพันธุกรรมการเพาะพันธุ์ปศุสัตว์และสัตว์ปีก) ในพื้นที่ทะเลและน่านน้ำภายในจีน

ราชอาณาจักรไทย จำกัดการทำนา ทำไร่ หรือทำสวน การเลี้ยงสัตว์ การทำป่าไม้และการแปรรูปไม้จากป่าธรรมชาติ การทำกิจการเพาะขยายหรือปรับปรุงพันธุ์พืช การทำการประมงเฉพาะการจับสัตว์น้ำในน่านน้ำไทยและในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศไทย

เมื่อเปรียบเทียบประเภทการลงทุนด้านการเกษตร การป่าไม้ การปศุสัตว์ การประมง พบว่า ประเทศไทยมีการจำกัดการดำเนินธุรกิจคนต่างด้าวมีขอบเขตกว้างกว่าของสาธารณรัฐประชาชนจีน

4.3.2 อุตสาหกรรมเหมืองแร่

สาธารณรัฐประชาชนจีน จำกัดการลงทุนในดินหายาก แร่กัมมันตภาพรังสี การสำรวจ ทั้งสแตน การขุดและการแสวงหาแร่

ราชอาณาจักรไทย จำกัดการทำเหมือง รวมทั้งการระเบิดหรือย่อยหิน

เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วพบว่า เป็นข้อจำกัดที่ห้ามทำเหมืองทั้งสองประเทศ

4.3.3 การผลิต

สาธารณรัฐประชาชนจีน จำกัดการพิมพ์สิ่งพิมพ์ สมุนไพรจีนสำเร็จรูป ยกเว้นรถยนต์ เพื่อวัตถุประสงค์พิเศษ รถยนต์พลังงานใหม่ รถยนต์เพื่อการพาณิชย์ ทำกิจการร่วมค้าได้ สิ่งอำนวยความสะดวกในการรับสัญญาณ โทรทัศน์ ดาวเทียมภาคพื้นดินและการผลิตส่วนประกอบสำคัญหลัก

ราชอาณาจักรไทย จำกัดการสกัดสมุนไพรไทย สิ่งพิมพ์ รถยนต์ไม่จำกัด

เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วพบว่า ข้อจำกัดของไทยมีเฉพาะการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพรไทย

4.3.4 การผลิตพลังงานไฟฟ้า ความร้อน ก๊าซ น้ำรวมทั้งการจำหน่าย

สาธารณรัฐประชาชนจีน จำกัดการลงทุนรายการนี้ รวมทั้งการก่อสร้างและการ ดำเนินกิจการของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ราชอาณาจักรไทย ไม่จำกัดกิจการประเภทนี้

4.3.5 การค้าส่งและค้าปลีก

สาธารณรัฐประชาชนจีน จำกัดในการค้าส่งและค้าปลีกยาสูบ บุหรี่ ยาสูบบ่มแล้ว และผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น ๆ

ราชอาณาจักรไทย ไม่มีการจำกัดกิจการเรื่องยาสูบ แต่บุหรี่ยังมีกฎกระทรวงห้ามไว้

4.3.6 อุตสาหกรรมการขนส่ง คลังสินค้าและไปรษณีย์

สาธารณรัฐประชาชนจีน จำกัดการขนส่งทางน้ำทางอากาศ บริษัทการบินทั่วไปเพื่อการเกษตร ป่าไม้ การประมง จำกัดเฉพาะกิจการร่วมค้า ส่วนบริษัท การบินทั่วไปอื่น ๆ จำกัดเฉพาะให้ฝ่ายจีนควบคุมการถือหุ้น การก่อสร้างและการดำเนินกิจการสนามบิน ไปรษณีย์และการจัดส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ด้วยภายในประเทศ

ราชอาณาจักรไทย มีการจำกัดการขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ รวมถึงกิจการการบินในประเทศเช่นเดียวกัน

4.3.7 อุตสาหกรรมการส่งข้อมูลซอฟต์แวร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

สาธารณรัฐประชาชนจีน บริษัทโทรคมนาคม จำกัดเฉพาะบริการโทรคมนาคมที่เงินเข้าสู่อังกฤษการค้าโลกที่ได้สัญญาไว้ว่าจะเปิดและสัดส่วนการถือหุ้นต่างชาติไม่เกินร้อยละ 50 (ยกเว้นพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การสื่อสารหลากหลายในประเทศ การจัดเก็บและส่งต่อ คอลเซ็นเตอร์) ห้ามมิให้ลงทุนในบริการข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต บริการเผยแพร่ออนไลน์ บริการโปรแกรมภาพและเสียงออนไลน์และเศรษฐศาสตร์วัฒนธรรมทางอินเทอร์เน็ต การดำเนินงาน (ยกเว้นเพลง) บริการเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะทางอินเทอร์เน็ต (ในบริการข้างต้นมีเนื้อหาข้อมูลการค้าการเข้าองค์การค้าโลกของจีนจะได้รับยกเว้น

ราชอาณาจักรไทย ไม่มีการจำกัดกิจการประเภทนี้

4.3.8 อุตสาหกรรมการเข้าซื้อและธุรกิจบริการ

สาธารณรัฐประชาชนจีน จำกัดกิจการทางกฎหมาย (ยกเว้นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายจีน) การวิจัยตลาด จำกัดเฉพาะกิจการร่วมค้าซึ่งการสำรวจการฟังและการรับชมวิทยุและโทรทัศน์ การลงทุนในการสำรวจทางสังคม การวิจัยทางวิทยาศาสตร์และการบริการทางเทคโนโลยี การพัฒนาและประยุกต์ใช้เซลล์ต้นกำเนิดของมนุษย์ การลงทุนในสถาบันวิจัยด้านวิทยาการมนุษยศาสตร์การสำรวจทางธรณีวิทยา การสำรวจและการทำงานที่ต่าง ๆ

ราชอาณาจักรไทย จำกัดการทำกิจการบริการทางกฎหมาย ไม่มีการระบุงิจการประเภทอื่น แต่อาจมีกฎหมายเฉพาะห้ามไว้

4.3.9 การวิจัยทางวิทยาศาสตร์และการบริการทางเทคนิค

สาธารณรัฐประชาชนจีน จำกัดการลงทุนในการพัฒนาและประยุกต์ใช้เซลล์ต้นกำเนิดของมนุษย์ การวินิจฉัยยีนและเทคโนโลยีการรักษา สถาบันวิจัยด้านวิทยาการมนุษยศาสตร์การสำรวจทางธรณีวิทยา การสำรวจและการทำงานที่หลากหลายประเภท

ราชอาณาจักรไทย ไม่มีการระบุน แต่อาจมีกฎหมายเฉพาะห้ามไว้

4.3.10 การศึกษา

สาธารณรัฐประชาชนจีน จำกัดการศึกษาก่อนวัยเรียน โรงเรียนมัธยมและระดับอุดมศึกษา จำกัดเฉพาะการศึกษาแบบร่วมมือระหว่างประเทศแบบซิโบ- ต่างชาติ ห้ามมิให้ลงทุนในสถาบันการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาทางศาสนา

ราชอาณาจักรไทย ไม่มีการระบุน แต่อาจมีกฎกระทรวงห้ามไว้

4.3.11 งานอนามัยและสังคม

สาธารณรัฐประชาชนจีน สถาบันการแพทย์ จำกัดเฉพาะกิจการร่วมลงทุน
ราชอาณาจักรไทย ไม่มีการระบุ แต่อาจมีกฎกระทรวงห้ามไว้

4.3.12 อุตสาหกรรมวัฒนธรรม การกีฬาและบันเทิง

สาธารณรัฐประชาชนจีน ห้ามการลงทุนในองค์กรข่าว ตัดต่อจัดพิมพ์ ผลิตหนังสือ
หนังสือพิมพ์ วารสาร ผลิตภัณฑ์ภาพ เสียงและสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์
การส่งสัญญาณวิทยุและโทรทัศน์ในทุกระดับ เครือข่ายการส่งสัญญาณ ผลิตภาพยนตร์ บริษัทจัด
จำหน่าย บริษัทผ่านเคเบิลและธุรกิจนำเสนอภาพยนตร์ ประมูลขายวัตถุโบราณ ร้าน โบราณวัตถุ
และพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ การแสดงด้านศิลปวัฒนธรรม

ราชอาณาจักรไทย มีการจำกัดทำกิจการหนังสือพิมพ์ การทำกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียง
หรือสถานีวิทยุโทรทัศน์

นอกจากนี้ ไทยยังมีการจำกัดกิจการบริการอีกมาก เช่นการขายส่ง ขายปลีกที่ไม่ใช่
ขนาดใหญ่ การนำเข้า การทำบัญชี นายหน้าประเภทต่าง ๆ งานวิศวกรรม งานสถาปัตยกรรม
การขายสินค้าบางอย่าง และธุรกิจที่มีได้ระบุไว้ในกฎหมายการลงทุนหรือคนต่างด้าวโดยตรง แต่มี
กฎหมายเกี่ยวกับวิชาชีพคอยควบคุมห้ามมิให้คนต่างด้าวดำเนินการ ในทำนองเดียวกัน สาธารณรัฐ
ประชาชนจีนก็มีกฎหมายอื่น ๆ ที่จำกัดการดำเนินการของชาวต่างชาติซึ่งมิได้ระบุไว้ในกฎหมาย
ส่งเสริมการลงทุน

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบหน่วยงานและข้อจำกัดกฎหมายการลงทุน

หน่วยงานส่งเสริมการลงทุน	ราชอาณาจักรไทย	สาธารณรัฐประชาชนจีน
การกำกับควบคุมการลงทุน	มีอำนาจควบคุม ตรวจสอบ อนุญาต	ไม่มีอำนาจควบคุม ตรวจสอบ อนุญาต
การระงับข้อพิพาท	หน่วยงานไม่มีหน้าที่ระงับข้อ พิพาท	หน่วยงานมีหน้าที่ระงับข้อ พิพาท
การระงับข้อพิพาททรัพย์สิน ทางปัญญา	อนุญาตโตตุลาการศาลยุติธรรม	หน่วยงานเป็นอนุญาตโตตุลาการ ศาลประชาชน

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบข้อจำกัดกฎหมายการลงทุน

ข้อจำกัดของกฎหมาย	ราชอาณาจักรไทย	สาธารณรัฐประชาชนจีน
กิจการการเกษตร การป่าไม้ ปศุสัตว์ การประมง	มีการจำกัดในวงที่กว้างกว่า	จำกัดการคัดเลือก ปรับปรุง พันธุ์ในบางเมล็ดพันธุ์ คัดเลือก คัดแปลงพันธุ์
อุตสาหกรรมเหมืองแร่	ห้ามทำเหมืองแร่	ห้ามทำเหมืองแร่เช่นกัน
การผลิต	จำกัดสมุนไพรม	จำกัดสิ่งพิมพ์ สมุนไพรม รถยนต์ ทั่วไปยกเว้นรถยนต์พลังงานใหม่ รถยนต์เพื่อการพาณิชย์
การผลิตพลังงานไฟฟ้า ความ ร้อน ก๊าซ น้ำ รวมทั้งจำหน่าย	ไม่จำกัดกิจการประเภทนี้	จำกัดตามรายการนี้ และ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ด้วย
ค้าส่งและค้าปลีก	ไม่จำกัด แต่บุหรืออาจมีกฎหมาย อื่น	ค้าส่งและค้าปลีกประเภทยาสูบ
ขนส่ง คลังสินค้า ไปรษณีย์	จำกัดขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศเช่นกัน	จำกัดขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศเช่นกัน
การส่งข้อมูลซอฟต์แวร์ และ เทคโนโลยีสารสนเทศ	ไม่จำกัดกิจการประเภทนี้	โทรคมนาคมที่สัญญากับWTO ไม่เกินร้อยละ50 และห้าม บริการบางประเภท
เช่าซื้อและธุรกิจบริการ	จำกัดกิจการทางกฎหมาย	จำกัดกิจการทางกฎหมายยกเว้น วิจัย
การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และการบริการทางเทคนิค	ไม่ระบุแต่อาจมีกฎหมายอื่น จำกัด	จำกัดเซลล์มนุษย์ ธรณี ทำแผนที่
การศึกษา	ไม่ระบุแต่อาจมีกฎหมายอื่น จำกัด	จำกัดบางระดับและศึกษาศาสนา
งานอนามัยและสังคม	ไม่ระบุแต่อาจมีกฎหมายอื่น จำกัด	จำกัดร่วมลงทุนสถาบันการแพทย์
อุตสาหกรรม วัฒนธรรม การกีฬาและบันเทิง	จำกัดในวงกว้าง	จำกัดแต่มีข้อยกเว้นบางรายการ

4.4 มาตรการเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

4.4.1 ทรัพย์สินทางปัญญาจากกฎหมายการลงทุนของจีน

เริ่มแรกช่วงเวลาที่สาธารณรัฐประชาชนจีนเปิดประเทศใหม่ ๆ รัฐบาลได้บัญญัติกฎหมายลงทุนชาวต่างชาติ 3 ฉบับ ประกอบด้วย “กฎหมายสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยกิจการร่วมค้าจีนกับต่างชาติ” “กฎหมายสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยวิสาหกิจที่ได้รับทุนจากต่างชาติ” และ “กฎหมายสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยวิสาหกิจร่วมลงทุนจีน-ต่างชาติ” เป็นกฎหมายที่จัดทำขึ้นเพื่อคุ้มครองการลงทุนชาวต่างชาติให้ปรากฏขึ้นจริง และแม้ว่าจะได้มีการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1) “กฎหมายสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยวิสาหกิจร่วมลงทุนจีน-ต่างชาติ” มีการแก้ไขในปี ค.ศ.1990 (พ.ศ. 2533) 2001 (พ.ศ. 2545) และ 2016 (พ.ศ. 2560) รวมแก้ไข 3 ครั้ง

2) “กฎหมายสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยวิสาหกิจที่ได้รับทุนจากต่างชาติ” มีการแก้ไขในปี ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2544) 2016 (พ.ศ. 2560) แก้ไข 2 ครั้ง และ 2017 (พ.ศ. 2561) รวมแก้ไข 4 ครั้ง

3) “กฎหมายสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าด้วยกิจการร่วมค้าจีนกับต่างชาติ” มีการแก้ไขในปี ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2544) 2016 (พ.ศ. 2560) แก้ไข 2 ครั้ง และ 2017 (พ.ศ. 2561) รวมแก้ไข 4 ครั้ง

กฎหมายทั้ง 3 ฉบับ ถูกยกเลิกเนื่องจากนโยบายของประเทศต้องการเปิดประเทศสู่โลกให้กว้างขวางขึ้นโดยมีแนวทางปฏิรูปและเปิดกว้างได้เข้าสู่แนวทางเชิงลึก จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการการลงทุนระหว่างประเทศในยุคใหม่ได้ ประกอบกับการค้าระหว่างประเทศและการลงทุนของต่างชาติจำเป็นต้องมีกฎหมายที่มีบทบัญญัติสอดคล้องกับข้อตกลงของ องค์การการค้าระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่จีนเข้าเป็นภาคีอยู่ด้วย ดังนั้นสาธารณรัฐประชาชนจีนจึงต้อง ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้ทันสมัยและทันกับข้อตกลงเหล่านั้น ทำให้ในปัจจุบันสาธารณรัฐ ประชาชนจีนมีกฎหมายว่าด้วยการลงทุนใช้บังคับ คือ กฎหมายการลงทุนชาวต่างชาติ ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) เป็นกฎหมายที่รากฐานการลงทุนชาวต่างชาติในยุคใหม่ และ เป็นการขยายระดับการคุ้มครองต่อนักลงทุนต่างชาติและการคุ้มครองสิทธิด้านทรัพย์สินทางปัญญา ผลักดันกิจการลงทุนที่มีผลเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มแรงจูงใจในการดึงดูดนักลงทุนต่างชาติให้มากขึ้น อีกทั้งเป็นการเปิดกว้างเพื่อความคุ้มครองในระบบเศรษฐกิจการตลาด ซึ่งหากจะยังคงใช้กฎหมายฉบับเก่าย่อมไม่เกินไปตามนโยบายแนวทางปฏิรูปและการเปิดกว้างได้เข้าสู่แนวทางเชิงลึกเชิงการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการการลงทุนระหว่างประเทศในยุคใหม่ได้ ดังนั้นกระทรวงพาณิชย์จึงได้ยกร่างกฎหมาย

การลงทุนฉบับใหม่ตั้งแต่ 19 มกราคม ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2559) ได้ผ่านมติรัฐสภาเมื่อ ธันวาคม ค.ศ. 2018 (พ.ศ. 2561) และผ่านมติครั้งที่ 2 เมื่อ 29-30 ธันวาคม ค.ศ. 2019 (พ.ศ. 2562) มีผลบังคับใช้เมื่อ 1 มกราคม ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) ยกเลิกกฎหมายเดิมดังกล่าวทั้ง 3 ฉบับ แต่สำหรับกิจการที่มีผลผูกพันตามกฎหมาย 3 ฉบับเดิม ก็ให้ระยะเวลาการเปลี่ยนผ่าน 5 ปีก็คือ 1 มกราคม ค.ศ. 2025 (พ.ศ. 2568) เพื่อให้เป็นกฎหมายที่รองรับ นโยบายของรัฐเพื่อที่จะยกระดับการค้าการลงทุน โดยเปิดเสรีและสะดวกยิ่งขึ้น อนุญาตให้นักลงทุนชาวต่างชาติได้รับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การควบคุมรายการเชิงลบและการผ่อนปรนให้เข้าถึงตลาด เปิดกว้างต่อโลกภายนอก กลุ่มครองสิทธิอันพึงมีของนักลงทุนต่างชาติ บริษัทที่ได้รับการจดทะเบียนในดินแดนจีน จะได้รับความเสมอภาคกัน ในการได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกันกับคนในชาติ

นอกจากจะได้มีบทบัญญัติที่เป็นสาระสำคัญดังที่ได้กล่าวมาแล้วกฎหมายการลงทุนต่างชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีนฉบับใหม่นี้ยังมีบทบัญญัติที่น่าสนใจ 3 มาตรา คือมาตรา 21 มาตรา 22 และมาตรา 23 ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับทรัพย์สินทางปัญญา ดังนี้

มาตรา 21 กำหนดเรื่องเงินลงทุน ผลกำไรจากการลงทุนผลกำไรจากการจัดการ ทรัพย์สินค่าใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ค่าชดเชยค่าสินไหมรวมทั้งรายได้จากการชำระบัญชี สามารถนำเข้าและนำออกประเทศได้อย่างเสรีในสกุลเงินหยวนหรือแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศได้ตามกฎหมาย

ประเด็นสำคัญของมาตรานี้ ก็คือ การให้เสรีภาพแก่นักลงทุนต่างชาติใน การนำเงินตราที่ได้จากการประกอบการเข้า – ออก ประเทศได้โดยสะดวก โดยเฉพาะเงินค่าใช้ สิทธิใน ทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำออกประเทศได้อย่างเสรี

มาตรา 22 วรรคแรก กำหนดให้รัฐพึงปกป้องสิทธิประโยชน์ในทรัพย์สินทาง ปัญญาของนักลงทุนและวิสาหกิจ และผู้ถือสิทธิที่เกี่ยวข้อง การละเมิดสิทธิในด้านทรัพย์สินทางปัญญา

ประเด็นสำคัญวรรคแรกของมาตรานี้ก็คือ มีการลงโทษผู้กระทำละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ต่างชาติมองว่าสาธารณรัฐประชาชนจีนไม่ได้ให้ความสำคัญสนในในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาที่พึงจะต้องให้การคุ้มครองโดยการปล่อยปะละเลย ไม่เข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายบทบัญญัติมาตรานี้จึงเท่ากับเป็นการชี้ให้นักลงทุนต่างชาติได้ตระหนักรู้ว่าสาธารณรัฐประชาชนจีนยุคใหม่ให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของนักลงทุนต่างชาติ ในขณะที่เดียวกันสำหรับคนจีนในประเทศเองก็ได้รับการคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญาด้วยเช่นกัน ดังปรากฏข้อเท็จจริงว่าในปัจจุบันวิสาหกิจจีนมีการจดสิทธิบัตรด้านเทคโนโลยีมากกว่าสหรัฐอเมริกา

มาตรา 22 วรรคสอง กำหนดให้รัฐสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการ ตามหลักความสมัครใจและกฎเกณฑ์ทางธุรกิจในระหว่างกระบวนการลงทุนจากต่างชาติ เงื่อนไขความร่วมมือทางเทคโนโลยีจะถูกกำหนดขึ้น โดยการเจรจาอย่างเสมอภาคตามหลักการความเป็นธรรม หน่วยงานฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่จะต้องไม่ใช้วิธีการบังคับทางปกครองให้ถ่ายโอนเทคโนโลยี

ประเด็นสำคัญของวรรคสอง คือ เมื่อชาวต่างชาตินำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาลงทุนในจีน หรือว่าการซื้อหรือขายเทคโนโลยี การถ่ายโอนเทคโนโลยีจะเป็นไปด้วยความสมัครใจและเป็นธรรม ด้วยการเจรจาตกลงจนเป็นที่พอใจทั้งสองฝ่าย รัฐบาลจะไม่ไปบังคับให้ฝ่ายลงทุนที่มีเทคโนโลยีให้ต้องถ่ายโอนให้อีกฝ่ายโดยไม่สมัครใจ กล่าวคือ ถ้าฝ่ายลงทุนไม่ยอมถ่ายโอน รัฐก็จะไม่ใช่มาตรการทางปกครองไปบังคับให้นักลงทุนต่างชาติต้องถ่ายโอนเทคโนโลยีมาให้กับฝ่ายจีน

มาตรา 23 ความลับทางการค้าของนักลงทุนต่างชาติและวิชาชีพที่ลงทุน ซึ่งได้รับรู้ของนักลงทุนต่างชาติและผู้ประกอบการต่างชาติในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องถูกเก็บไว้เป็นความลับโดยหน่วยงานทางการปกครองและเจ้าหน้าที่ของตน ทั้งจะต้องไม่เปิดเผยหรือให้บุคคลภายนอกโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นสำคัญของมาตรานี้ คือการควบคุมเจ้าหน้าที่ของรัฐในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ถ้าหากได้รู้ความลับทางการค้า จะต้องถูกเก็บไว้ในหน่วยงานและห้ามเจ้าหน้าที่เปิดเผย

เหตุผลที่บัญญัติมาตรานี้ก็คือตลอดเวลา 20 ปีที่ผ่านมา นักลงทุนจากสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ได้เข้าไปลงทุนด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมในสาธารณรัฐประชาชนจีนจำนวนมาก สหรัฐอเมริกาและพันธมิตรกล่าวหาว่าสาธารณรัฐประชาชนจีน โจรกรรมเทคโนโลยีด้านสิทธิบัตร จนมีการเจรกันในองค์การการค้าโลก อีกทั้งจีนเองก็มีการจดสิทธิบัตรด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร 5 G มากที่สุดในโลก และนโยบายของสาธารณรัฐประชาชนจีนกำลังเปลี่ยนนโยบายเป็นแบบพึ่งตัวเอง สร้างตลาดภายในประเทศให้แข็งแกร่งและเชื่อมโยงกับต่างประเทศต่อไป เมื่อกฎหมายการลงทุนซึ่งอยู่ภายใต้ นโยบายการเมืองระหว่างประเทศ จึงได้กำหนดความคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญาและความลับทางการค้าเป็นสิ่งสำคัญ ฉะนั้น จึงได้มีการตราเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาไว้ในหมวดการคุ้มครอง มาตรา 21 มาตรา 22 และ มาตรา 23 ดังที่ได้วิเคราะห์แล้วนั้น

4.5 การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาจากกฎหมายการลงทุนของไทย

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 (แก้ไข พ.ศ. 2560) เป็นกฎหมายส่งเสริมการลงทุนที่ใช้มานาน มีการแก้ไขเพียงเล็กน้อย ทั้งหมด 5 หมวด มีหมวด 3 สิทธิประโยชน์ และหมวด 4 เครื่องจักร วัตถุดิบ และวัตถุดิบ เป็น ที่บ่งถึงสิทธิประโยชน์เรื่องการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีศุลกากร หรือยกเว้น ลดหย่อนภาษีเงินได้ เป็นเงื่อนไขสำคัญในการดึงดูดชาวต่างชาติเข้ามา

ลงทุนในประเทศไทย นอกนั้นหมวดอื่น ๆ เป็นแบบพีซี และกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งให้อำนาจคณะกรรมการในการใช้ดุลพินิจค่อนข้างมากในการอนุญาตออกบัตรส่งเสริม โดยไม่มีบทบัญญัติสาระสำคัญเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาในกฎหมายส่งเสริมการลงทุนฉบับนี้

4.6 ผลลัพธ์ที่มวบรวม (จีดีพี) ของราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่มวบรวม (จีดีพี)

การเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่มวบรวม (จีดีพี) ⁴		
ปี พ.ศ.	ราชอาณาจักรไทย (ร้อยละ)	สาธารณรัฐประชาชนจีน (ร้อยละ)
2563	-6.1	2.3
2562	2.4	6.1
2561	4.1	6.6
2560	3.9	6.9
2559	3.4	6.7
2558	3.1	6.9
2557	1.0	7.4
2556	3.0	7.7
2555	6.4	7.7

4.7 ความสามารถในการแข่งขันดึงดูดการลงทุนของราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

จากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีนเริ่มเมื่อกลางปี ค.ศ. 2018 (พ.ศ. 2561) ส่งผลให้ผู้ผลิตในสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความสามารถการแข่งขันในตลาดสหรัฐอเมริกาดลดลง เนื่องจากปัญหาค่าแพงภาษี สถานการณ์เช่นนี้ทำให้ผู้ผลิตที่ได้รับผลกระทบ คิดจะย้ายฐานการผลิตเพื่อหลบหลีกเลี่ยงผลกระทบของสงครามการค้า โดยเล็งเป้าหมายในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งอยู่กันมาก อีกทั้งมีศักยภาพในการตั้งโรงงานผลิตสินค้า จากตัวเลขล่าสุดของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ช่วงครึ่งปีแรกของ ค.ศ. 2019 (พ.ศ. 2562) การขยายตัวเพิ่มขึ้น

⁴ ข้อมูลจากสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ และสถานเอกอัครราชทูตราชอาณาจักรไทยประจำกรุงปักกิ่ง

ร้อยละ 18.5 และหากย้อนไปปี ค.ศ. 2018 (พ.ศ. 2561) พบว่า ขยายตัวมากถึงร้อยละ 59.3 ซึ่งอาจบ่งชี้ว่ามีนักลงทุนสนใจที่จะย้ายฐานการผลิตมายังไทยจริง แต่การขอส่งเสริมการลงทุน ไม่มีข้อกำหนดระยะเวลาในการลงทุนจริงหลังจากได้รับอนุมัติ จึงเป็นไปได้ที่การย้ายฐานการผลิต อาจยังไม่เกิดขึ้นจริง ซึ่งสอดคล้องกับตัวเลขการลงทุนทางตรง (FDI) ของธนาคารแห่งประเทศไทย ในช่วง 2 ไตรมาสแรกของปี ค.ศ. 2019 (พ.ศ. 2562) ยังคงหดตัวร้อยละ 5.8 ดังนั้นไทยจึงยังต้อง ต้นตัวในการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติในช่วงที่เป็นโอกาสของประเทศ ภาครัฐ จึงได้ออกมาตรการ Thailand Plus เพื่อการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมสร้างทุนมนุษย์ของ บริษัทในไทย เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2562 โดยให้สิทธิพิเศษเพิ่มขึ้น ทั้งเร่งการฟื้นการเจรจา ความตกลงการค้า ไทย-สหภาพยุโรป และการเข้าร่วมความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (CPTPP) ภายในพ.ศ. 2562 แต่นักลงทุนเปรียบเทียบปัจจัยกับประเทศคู่แข่งสำคัญ ได้แก่ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย

ปัจจัยอีกอย่างที่นักลงทุนต่างชาติไม่มาลงทุนในราชอาณาจักรไทยเนื่องจากผลิตภัณฑ์มวลรวม (จีดีพี) หลัง พ.ศ. 2540 โดยเฉลี่ยเติบโตปีละร้อยละ 7 แต่หลัง พ.ศ. 2555 ลดเหลือร้อยละ 5 และระยะ 7 ปีหลังสุดเหลือเพียงร้อยละ 3 อีกทั้งตัวเลขการลงทุนโดยตรงลดลงมาตลอด ในช่วง พ.ศ. 2544 - พ.ศ. 2548 ราชอาณาจักรไทยเคยได้รับการลงทุนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44 ในกลุ่ม 5 ประเทศอาเซียน (ไทย เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย) แต่ในช่วง พ.ศ. 2559-2561 อัตราส่วนนี้ลดเหลือเพียงร้อยละ 14 ซึ่งน้อยที่สุดในกลุ่ม 5 ประเทศ ซึ่งแสดงถึงขีดความสามารถในการแข่งขันในภูมิภาคนี้ยังเสียเปรียบกว่าคู่แข่ง

จากเหตุผลดังกล่าว ไม่เพียงแต่นักลงทุนต่างชาติไม่มาลงทุนในราชอาณาจักรไทย แม้แต่นักลงทุนไทยเองก็นิยมหันไปลงทุนในต่างประเทศมากขึ้น โดยตัวเลขการออกไปลงทุนยังต่างประเทศของธุรกิจไทย (Thai Direct Investment TDI) เพิ่มขึ้นจากประมาณ 5,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ไปเป็น 20,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ใน พ.ศ. 2561⁵

4.8 การเปรียบเทียบนโยบายการลงทุนของราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

นโยบายส่งเสริมการลงทุนของราชอาณาจักรไทยที่สำคัญเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการสร้างสรรค์นวัตกรรม การสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

⁵ KKP Advice Center กลุ่มธุรกิจการเงินเกียรตินาคินภัทร. (2564). *ทำไมต่างชาติขายหุ้นไทย (ไม่หยุด)*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://advicecenter.kkpgf.com/th/money-lifestyle/money/economic-trend/why-foreign-investor-leave-thai-stock?>. [2564, 18 สิงหาคม].

ตลอดจนส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม และการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม แต่ผลออกมาไม่ประสบความสำเร็จ กล่าวคือนักลงทุนต่างชาติกลับไปลงทุนในประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ในอัตราส่วนมากขึ้น รวมทั้งนักธุรกิจไทยก็ไปลงทุนยังต่างประเทศมีแนวโน้มมากขึ้น แสดงถึงการส่งเสริมการลงทุนยังมีปัญหา สาเหตุอีกประการหนึ่งคือความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดโลกได้ กล่าวคืออุตสาหกรรมยังไม่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยี ยังเป็นอุตสาหกรรมรุ่นเก่า รวมทั้งนโยบายของภาครัฐที่ไม่ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมในตลาด โดยมากเอื้อประโยชน์ให้ธุรกิจรายใหญ่ ทำให้สามารถผูกขาดโดยไม่ต้องพัฒนานวัตกรรม และผู้ลงทุนรายใหม่ถูกกีดกันด้วยการลงทุนของภาครัฐเองยังไม่ใช่การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานที่จะช่วยเอกชนนำไปต่อยอดธุรกิจ เช่นการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูง และที่สำคัญที่สุดคือการเมืองในราชอาณาจักรไทยยังมีความขัดแย้งอย่างรุนแรง นำไปสู่ภาวะทางการเมืองไม่สงบ ทำให้นักลงทุนต่างชาติขาดความมั่นใจ

ส่วนนโยบายการส่งเสริมการลงทุนของสาธารณรัฐประชาชนจีนคือเปิดประเทศสู่โลกภายนอก เปิดให้นักลงทุนเข้าถึงตลาดภายในประเทศมากขึ้น ซึ่งเป็นตลาดใหญ่ที่มุ่งใจ สาธารณรัฐประชาชนจีนมีการส่งเสริมการลงทุนต่างชาติอย่างต่อเนื่อง เช่น การออกกฎหมายการลงทุนชาวต่างชาติและมาตรการใช้กฎหมายตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2563 อีกทั้งประกาศมาตรการปรับปรุงสิ่งแวดล้อม ปรับลดข้อจำกัดการลงทุน เพิ่มเขตทดลองการค้าเสรี ปรับลด/ยืดเวลาการจ่ายค่าภาษีในสถานการเกิดโควิด-19 รัฐบาลดูแลนักลงทุนต่างชาติอย่างจริงจัง รัฐบาลส่วนท้องถิ่นยึดนโยบายรัฐบาลกลาง ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและสนับสนุนธุรกิจและโครงการของนักลงทุนชาวต่างชาติ รวมทั้งบุคคลากรจีนก็มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานในกิจการลงทุนของชาวต่างชาติ ทำให้สามารถลดค่าใช้จ่ายของนักลงทุนต่างชาติที่ไม่ต้องส่งคนชาติไปประจำอยู่ในกิจการ

4.9 แนวคิดริเริ่มของสาธารณรัฐประชาชนจีน

แนวคิดริเริ่มของสาธารณรัฐประชาชนจีน มาจาก “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (อีไต้อีลุ่) คือแนวคิดที่รัฐบาลจีนยุคสี จิ้นผิง นำขึ้นมาเพื่อแสวงหาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมระหว่างจีนและแถบประเทศในเส้นทางสายไหมโบราณทั้งทางบกและทางทะเล ในปัจจุบันก็คือประเทศรอบข้าง ทางบกยาวไปจนถึงยุโรป ทางทะเลก็จะครอบคลุมไปถึงประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งราชอาณาจักรไทยก็รวมอยู่ในหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางนี้ด้วย แนวคิดของผู้นำจีนคือฟื้นฟูเส้นทางสายไหมขึ้นมาและแสวงหาความร่วมมือด้านต่าง ๆ ตามยุคสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป แนวคิดการร่วมมือระหว่างประเทศของเส้นทางสายไหมทางบกและทางทะเลใหม่นี้

ไม่เพียงจำกัดแค่ทางเศรษฐกิจอย่างเดียว แต่รวมไปถึงการร่วมลงทุนสร้างโครงสร้างพื้นฐาน รางรถไฟเชื่อมต่อและเชื่อมโยงถึงประเทศในแถบเส้นทางสายไหมเข้าด้วยกัน รัฐบาลจีนมีเงิน มหาศาลพร้อมที่จะควักลงทุน ให้เงินสนับสนุนกับประเทศที่เข้าร่วมโครงการหนึ่งแถบหนึ่ง เส้นทาง ความหวังที่รัฐบาลจีนอยากจะได้รับ คือการร่วมมือ การยอมรับสร้างอิทธิพลในเวทีโลก ราชอาณาจักรไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียนจะได้รับประโยชน์จากโครงการนี้อย่างแน่นอน⁶

4.10 มาตรการการบังคับถ่ายโอนเทคโนโลยี

จากการวิเคราะห์กฎหมายการลงทุนชาวต่างชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน กล่าวได้ว่า บทบัญญัติที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาที่สำคัญมากที่สุดก็คือ มาตรา 22 ห้ามการบังคับถ่ายโอน เทคโนโลยีมาตรานี้มาจากปัญหาด้านสงครามการค้า ระหว่างสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างช่วงเวลากฎหมายการลงทุนฉบับนี้ โดยที่ในอดีตสหรัฐอเมริกา ถือเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำหน้าประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก โดยไม่คาดคิดว่า สาธารณรัฐประชาชนจีนจะมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ก้าวหน้า อย่างรวดเร็วในด้านเทคโนโลยี เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ หุ่นยนต์ รถยนต์พลังงานสะอาด ฯลฯ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายที่รัฐบาลจีนประกาศแผน Made in China 2025 (พ.ศ. 2568) ประกาศเมื่อ ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558) ทำให้สหรัฐอเมริกามองว่าสาธารณรัฐประชาชนจีนกำลัง เป็นภัยคุกคามทางเศรษฐกิจ และไม่ต้องการให้เงินเป็นประเทศมหาอำนาจ โดยกล่าวหาว่าจีน ได้บังคับบริษัทสหรัฐอเมริกาที่ร่วมทุนกับบริษัทจีนให้ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ฝ่ายจีน มิฉะนั้น จะไม่ให้เข้าถึงตลาดจีนซึ่งมีประชากร 1.400 ล้านคน ข้อกล่าวหานี้ถือว่าเป็นสงครามการค้า ซึ่งจีนจะให้การปฏิเสธมาตลอด โดยอ้างว่าเป็นการสมยอมโดยสมัครใจทั้งสองฝ่าย เช่น การซื้อ เทคโนโลยีจากกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว การได้รับเทคโนโลยีเนื่องจากการถ่ายโอนเทคโนโลยีจาก การจ้างผลิต หรือต่อ ยอดจากประสบการณ์การผลิตด้วยการทำวิจัยและพัฒนา

ข้อกล่าวหาของสหรัฐอเมริกามีผลกระทบต่อการค้าและการลงทุนของสาธารณรัฐ ประชาชนจีนอย่างมากเนื่องจากอิทธิพลของสหรัฐอเมริกาที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ ประเทศอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ประกอบกับแรงกดดันขององค์การการค้าระหว่างประเทศระดับโลก และระดับอาเซียนทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนจำเป็นต้องคล้อยตามเรื่องข้อกำหนด ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งจีนก็ใช้วิธีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการลงทุน โดยมี

⁶ CRL Online. (2564). *หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (อีไต้อีตู้)*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://thai.cri.cn>. [2564, 18 สิงหาคม].

บัญญัติเรื่องมาตรการการถ่ายทอดเทคโนโลยีไว้ในกฎหมายฉบับนี้ซึ่งย่อมเป็นประโยชน์ต่อจีน ทั้งการสอดรับกับนโยบายการเปิดประเทศ การส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ กับทำให้นักลงทุนต่างชาติเกิดความมั่นใจมากยิ่งขึ้น

จากที่วิเคราะห์มานี้ย่อมนำไปสู่ข้อสรุปได้ว่าการที่สาธารณรัฐประชาชนจีนออกกฎหมาย การลงทุนชาวต่างชาติฉบับใหม่นี้ โดยมีบทบัญญัติว่าด้วยเรื่องสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา และการบังคับถ่ายโอนเทคโนโลยี เป็นสาระสำคัญของกฎหมายทั้งนี้ย่อมรวมถึงมาตรการส่งเสริมต่าง ๆ ที่มีบัญญัติไว้ในกฎหมายดังที่ได้กล่าวมาแล้วย่อมเป็นการยืนยันถึงการนำเอานโยบายการเปิด ประเทศลงสู่ภาคปฏิบัติอย่างเป็นทางการตราไว้เป็นกฎหมายเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ นักลงทุนต่างชาติและเป็นกฎเกณฑ์ที่นักลงทุนต่างชาติได้รับรู้และพิจารณาเพื่อการตัดสินใจที่จะเข้าไปลงทุนยังสาธารณรัฐประชาชนจีน

สำหรับไทยเป็นประเทศเล็กในกลุ่มประเทศอาเซียนที่ยังเป็นประเทศกำลังพัฒนา ไม่มีพลังอำนาจใด ๆ ที่จะสร้างความเกรงกลัวให้แก่ประเทศอื่น การมีกฎหมายส่งเสริมการลงทุน ก็เพื่อจะได้จูงใจให้นักลงทุนต่างชาติได้เข้ามาลงทุนในประเทศซึ่งย่อมเป็นวิธีการที่จะส่งเสริม เศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้นนอกจากนี้การที่ไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาจึงย่อมชี้ให้เห็นได้ชัดว่า การพัฒนาด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ และการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ยังมีโอกาสเกิดขึ้นในไทย ได้น้อยมากเมื่อเทียบกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนของไทยก็มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการถ่ายโอน เทคโนโลยีกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2560) มาตรา 20 ในกรณีทีคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรให้การส่งเสริมแก่ผู้ขอรับการ ส่งเสริมรายใดแล้ว คณะกรรมการจะกำหนดเงื่อนไขไว้ในบัตรส่งเสริม เพื่อให้ผู้ได้รับ การส่งเสริม รายนั้นต้องปฏิบัติตามเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องดังต่อไปนี้ด้วยก็ได้ ตาม (5) สัญชาติและ จำนวนคนงาน ช่างฝีมือ และผู้ชำนาญการ (6) การฝึกและใช้กำลังคนในการปฏิบัติงาน และ (20) เรื่องอื่นที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ การให้การใช้ หรือการควบคุม การใช้สิทธิและประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งแสดงว่าอนุญาตให้นำบุคลากรผู้มีความรู้ด้าน เทคโนโลยีเข้ามาปฏิบัติงานและถ่ายโอนเทคโนโลยีให้กับกิจการที่ลงทุนในราชอาณาจักรไทยได้

แต่หากพิจารณาในบริบทของการพัฒนาประเทศและบริบทของความเจริญก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีแล้วจะพบว่า กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนของไทยฉบับนี้กับกฎหมายประกอบ ธุรกิจของคนต่างด้าวของไทยยังไม่ทันกับยุคสมัยที่เหมาะสม ยังมีช่องว่างและช่องโหว่ ที่ทำให้ สามารถจะหลีกเลี่ยงกฎหมายได้ง่าย และปัญหาสำคัญ คือการบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพ เพียงพอ ที่สามารถจะบรรลุเป้าหมายของการส่งเสริมการลงทุนในประเทศได้เท่าที่ควร